

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 13.Gf.40.188/2023/8-II.

A felperesek:

felperes1 I. rendű felperes

cím2

felperes2 II. rendű felperes

cím3

A felperesek képviselője:

Dr. Nagyistók Bence Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagyistók Bence ügyvéd)

cím1

Az alperes:

alperes.

cím2

Az alperes képviselője:

Dr. Kerényi Zsófia ügygondnok

cím4

A beavatkozó (alperes pernyertessége érdekében):

beavatkozó

cím6

A beavatkozó jogi képviselője:

Dr. Balla Szilárd Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Balla Szilárd ügyvéd)

cím5

A per tárgya: társasági határozat felülvizsgálata

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 3.G.41.962/2022/31-I. (2023. június 5.)

A fellebbezést benyújtó fél: felperes (32. sorszám alatt)

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja, és az alperes 2022. augusztus 8-án megtartott taggyűlésén meghozott 2/2022. (08.08.) számú és a 3/2022. (08.08.) számú taggyűlési határozatokat, valamint az 1/2022. (08.08.) számú taggyűlési határozatnak azt a részét is hatályon kívül helyezi, amelyben a taggyűlés felhívja az ügyvezetőket, hogy a határozat meghozatalát követő 15 napon belül küldjék meg a tagok részére a 2022. üzleti évre vonatkozó üzleti tervet, P&L és cashflow tervet havi bontásban.

Dr. Kerényi Zsófia ügygondnok ügygondnoki díját 30.000 (harmincezer) forintban állapítja meg, és felhívja a Fővárosi Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy az EL00004/2023. elnöki letéti számon kezelt 30.000 (harmincezer) forintot utalja ki az ügygondnok részére.

Az I. és II. rendű felpereseket mentesíti az elsőfokú perköltség megfizetése alól, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 90.000 (kilencvenezer) forint ügygondnoki díjból, 84.000 (nyolcvannégyezer) forint eljárási illetékből és 90.000 (kilencvenezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az alperes a 2022. augusztus 8-án tartott taggyűlésén meghozott 1/2022. (08.08.) számú határozattal (a továbbiakban: 1. számú határozat) felhívta az ügyvezetőket, hogy 15 napon belül küldjék meg a tagoknak a 2022. évi üzleti tervet, a P&L és cash-flow tervét havi bontásban, és ezek elfogadására a megküldéstől számított 15 napon belüli hívják össze a taggyűlést a megküldöttek tárgyában. A 2/2022. (08.08.) számú taggyűlési határozattal (a továbbiakban: 2. számú határozat) arról döntött, hogy a 2020-2021. évi könyvelési iratok ellenőrzésére független könyvvizsgáló céget jelöl ki annak érdekében, hogy a társaság számviteli rendszerét, könyvelését felülvizsgálja, valamint ellenőrizze a pénzügyi, számviteli és vagyoni adatokat, amelyeket a társaság hivatalos szervek felé közölt, továbbá határozza meg az EBIT-et. Felhatalmazta a beavatkozó törvényes képviselője (a továbbiakban: S.F.) a könyvvizsgáló cég 15 napon belüli kiválasztására. Felhívta az ügyvezetőket a társaság könyvelési irataihoz való hozzáférés biztosítására és a kiválasztott könyvvizsgálóval való együttműködésre. Felhatalmazta S.F.-t, hogy a kiválasztott könyvvizsgáló céggel a határozati javaslat elfogadásától számított 3 hónapon belül megkösse a szerződést. A 3/2022. (08.08.) számú taggyűlési határozattal (a továbbiakban: 3. számú határozat) „megbízást adott” a 2020. és a 2021. üzleti évre vonatkozó jogi átvilágítás elvégzésére, a társaság belső és külső jogviszonyaira, az adózási kérdésekre, továbbá a munkaügyi és társasági dokumentumokra. Felhatalmazta S.F.-t a jogi auditor 15 napon belüli kiválasztására. Felhívta az ügyvezetőket a kiválasztott jogi auditorral való együttműködésre és a társaságon belüli jogi átvilágításhoz szükséges iratokhoz való hozzáférés biztosítására. Felhatalmazta S.F.-t a jogi audit elvégzésére vonatkozó szerződés 3 hónapon belüli megkötésére.

[2] A felperes 2022. szeptember 6-án indított keresetet az alperessel szemben, amelyben kérte, hogy az elsőfokú bíróság helyezze hatályon kívül az 1., 2. és 3. számú határozatokat. Kérelmét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:35. §-ra, 3:36. §-ra, 3:16. § (1) bekezdésre, 3:21. § (1) bekezdésre, 3:23. § (1) bekezdésre, 3:104. § (1) bekezdésre, 3:109. § (2) bekezdésre, 3:112. § (2) bekezdésre és a 3:118. § (2) bekezdésre alapította. Állítása szerint a keresettel támadott társasági határozatok elvonták az ügyvezetés hatáskörébe tartozó döntéseket.

[3] Az alperes és a beavatkozó a kereset elutasítását kérte.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével hatályon kívül helyezte az alperes 1/2022. (VIII. 8.) számú taggyűlési határozatának (a továbbiakban: 1. számú határozat) azt a rendelkezését, amelyben a taggyűlés felhívja az ügyvezetőket, hogy a 2022. üzleti évre vonatkozó üzleti terv, P&L és cash-flow terv elfogadására a megküldéstől számított 15 napon belüli időpontra hívják össze a társaság taggyűlését a küldöttek tárgyában. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperest képviselő ügygondnok díját 60.000 forintban állapította meg, és felhívta az FBGH-t ennek kiutalására az ügygondnok részére azzal, hogy a fennmaradó összeget utalja vissza letevőnek. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a beavatkozónak 34.004 forint + áfa perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű felpereseknek fejenként 4.998 forint perköltséget.

Ítéletének indokolásában idézte a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 266. § (1) bekezdést. Megállapította, hogy a felperesek jogosultak voltak a per megindítására, és ismertette a Ptk. 3:16. § (1) bekezdést, 3:21. § (1) bekezdést, 3:109. § (2) bekezdést és a 3:112. § (2) bekezdést. Kiemelte, hogy a Ptk. 3:109. § (2) bekezdés szerint a legfőbb szerv hatáskörébe tartozik az alapvető üzleti és személyi kérdésekben való döntés, így a taggyűlés döntése nem csak a kizárólagos hatáskörbe utalt kérdésekre korlátozódhat.

Az 1. számú határozatnál a taggyűlés az üzleti terv, P&L és cash-flow terv elfogadása tárgyában elvonta az ügyvezetők hatáskörét, ezért a határozatnak ezt a részét hatályon kívül helyezte, egyúttal megállapította, hogy a Ptk. 3:23. § (1)-(2) bekezdés alkalmazása mellett a tagok nincsenek elzárva, hogy határozattal kötelezzék az ügyvezetőt iratok megküldésére, ezért nem kellett hatályon kívül helyezni az 1. számú határozatnak ezt a részét.

A 2. számú határozatot illetően kifejtette, hogy az ügyvezetés irányító feladatokat lát el, és a számviteli rendszer, a pénzügyi, számviteli és vagyoni adatok ellenőrzése nem irányítási kérdés. Utalt a Ptk. 3:109. § (3) bekezdésre, valamint arra, hogy a beavatkozó helyesen hivatkozott a többségi befolyással rendelkező tag fokozott felelősségére, így az ellenőrzés megvonása vagy nem megfelelő gyakorlása rá nézve következményekkel járhat. A Ptk. 3:104. § (1) bekezdésben meghatározott kisebbségi jogok nem jelentik azt, hogy a taggyűlés nem határozhat arról, hogy a vizsgálat körébe von további kérdéseket. A felperes alaptalanul hívta fel Ptk. 3:23. §-t is, mert a számviteli törvény szerinti beszámoló alapját képező adatok kiadása nem tagadható meg üzleti titokra hivatkozással. Mindezek a 3. számú határozat tekintetében is irányadóak, mert ha a társaságnál nem működik felügyelőbizottság vagy állandó könyvvizsgáló, az esetleges kártérítési igény érvényesítése is a taggyűlés feladat körébe tartozik, így hatáskörében jár el az ügyvezetés tevékenységének visszamenőleges ellenőrzésével jogi átvilágítás útján. Erre tekintettel ez a határozat sem irányul az ügyvezetők hatáskörének elvonására. Az sem minősül jogszabálysértőnek, ha a taggyűlés harmadik személyt hatalmaz fel a könyvvizsgáló, auditor kiválasztására és a vonatkozó szerződés megkötésére. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a kereset túlnyomó részét elutasította.

[5] Az ítélet elleni fellebbezésében a felperes annak megváltoztatásával a keresetének az elutasított részre is kiterjedő teljesítését kérte.

Kiemelte, hogy az alperes és a beavatkozó nem vitatta a felperesnek azt a tényállítását, hogy a beavatkozó az alperes versenytársa, ezért a felperesek nem vitatott tényállítását a Pp. 342. § (1) bekezdés és 266. § (1) bekezdés alapján valószínűként kell elfogadni. Miután a tervek megküldése a társaság üzleti titkát sértené, az ítélet nem felel meg a Pp. 266. § (1) bekezdésnek, a 279. § (1) bekezdésnek és a 342. § (1) bekezdésnek. A tagok a Ptk. 3:23. § (1)-(2) bekezdésében biztosított jogukkal élhettek volna, ezért az ítélet jogszabálysértő.

Kiemelte, hogy a tagnak felvilágosításhoz és iratbetekintéshez van joga [Ptk. 3:23. § (1)-(2) bekezdés], amely nem ad alapot a gazdálkodás átfogó ellenőrzésére, valamint jogi audit elvégzésére, ezért a 2. és 3. számú határozat sérti a Ptk. 3:23. § (1) bekezdést. A jogi audit elrendelésére sincs lehetősége a taggyűlésnek, mert ilyen hatáskörrel a társasági szerződés

nem rendelkezik. A 3. számú határozat ezért túlterjeszkedett a tag Ptk. 3:23. § (1) bekezdésben szabályozott jogosultságain, emellett olyan kérdésben hozott döntést, amely nem tartozik a taggyűlés hatáskörébe, ezért sérti a társasági szerződés 12.3. pontját. Fellebbezésének alátámasztásaként több eseti döntésre is hivatkozott. Továbbra is állította, hogy a 2. és 3. számú határozat elvonta az ügyvezetők hatáskörét, amellyel az alperes megsértette a Ptk. 3:112. § (2) bekezdést is, ugyanakkor a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 117/E. § és 117/D. §-nak nem lehet a beavatkozó által előadott jelentőséget tulajdonítani. A tag a Ptk. 3:23. § (1) bekezdésben biztosított jogán túl a Ptk. 3:104. § (1) bekezdés szerint élhet az egyedi könyvvizsgálat lehetőségével.

[6] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Utalt a társasági szerződés 19.2. pontjára, amely versenytildmi megállapodást tartalmaz, és kifejezetten rögzíti, hogy a beavatkozó nem minősül versenytársnak. A taggyűlés hatáskörébe tartozott, hogy rendelkezzen a tervek kiadásáról, míg a felperes fellebbezésének a Ptk. 3:104. §-ra történő hivatkozása nem helytálló. A beavatkozó fokozott felelősségére tekintettel indokolt a taggyűlési határozatokban foglalt múltbéli adatok ismerete. A határozatok tekintetében az iratokba való betekintés nem minősül a Ptk. 3:23. § szerinti kérelemnek, mert a beavatkozó független szakértők által kívánta gyakorolni ezt a jogot. Álláspontja szerint a 2. és 3. számú határozat nem vonta el az ügyvezetők hatáskörét.

[7] A beavatkozó a fellebbezési ellenkérelmében az alperessel egyezően az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet részben helyt adó rendelkezése a Pp. 358. § (5) bekezdés alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, ezért a másodfokú bíróság kizárólag az elsőfokú ítéletnek a keresetet részben elutasító rendelkezéseit bírálta felül.

[9] A fellebbezéssel alapos.

[10] A másodfokú bíróság a fellebbezési kérelem korlátai között a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontban előírt felülbírálati jogkörében eljárva bírálta felül az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit, és az elsőfokú bíróság döntésével a következő okok miatt nem értett egyet.

[11] Az alperes az 1. számú határozatban felhívta az ügyvezetőket, hogy 15 napon belül küldjék meg a tagok részére a 2022. évi üzleti tervet, a P&L és cash-flow tervet havi bontásban. A határozatnak ezeket a részeit érintő keresetet az elsőfokú bíróság azért utasította el, mert álláspontja szerint a tagok jogosultak voltak annak a döntésnek a meghozatalára, hogy taggyűlési határozatban kötelezzék az ügyvezetőket az iratok megküldésére.

[12] A társaság iratairól történő felvilágosítási kötelezettség és az iratbetekintési jogosultság szabályait a Ptk. 3:23. § (2) bekezdés tartalmazza, amely szerint a vezető tisztségviselő feladatkörébe tartozik a felvilágosítás és az iratokba való betekintés engedélyezése. A Ptk. 3:23. § (1) bekezdés alapján ilyen kérelmet a tagok terjeszthetnek elő, és a vezető tisztségviselő a 3:23. § (1)-(2) bekezdésekben előírt feltételek mérlegelésével dönthet az iratok kiadásáról, illetőleg annak megtagadásáról. Az 1. számú határozat azonban a taggyűlés hatáskörébe utalta a vezető tisztségviselőnek a Ptk. 3:23. §-ban előírt jogkörét, mégpedig oly módon, hogy az egyes tagok személyi döntésével gyakorolható jogot testületi úton, többségi szavazással kívánta érvényesíteni. A Ptk. 3:23. § rendelkezéseiből azonban az következik, hogy a vezető tisztségviselő feladata és felelőssége annak értékelése, hogy a tagok személyenként mennyiben tarthatnak igényt az iratokba való betekintésre, illetőleg annak kiadására, következésképpen a tagok egyéni akarata testületi döntéssel ebben a kérdésben eleve nem vonható el, és ezzel közvetlen összefüggésben kell érvényesülnie annak is, hogy a vezető tisztségviselő részéről az egyes tagokat illetően egyedi mérlegelést igényel az iratokba történő betekintés biztosítása vagy annak megtagadása.

[13] A fentiek alapján a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy taggyűlési határozattal meghozott többségi döntés nem kényszerítheti ki az ügyvezetőtől a Ptk. 3:23. §-ban előírt kötelezettsége teljesítését, mert az ügyvezető az iratokba történő betekintést csak egyedi kérelemre teljesítheti, illetőleg a jogszabályban meghatározott esetben megtagadhatja, amelynek eldöntése kizárólag az ő felelőssége. Mindezt meghaladóan a tagok kérelmét megtagadó ügyvezetői intézkedés esetén a jogvitát nem a taggyűlés, hanem – kérelemre indítható törvényességi felügyeleti eljárás keretében – a nyilvántartó bíróság bírálja el [Ptk. 3:23. § (2) bekezdés]. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság megállapította, hogy az 1. számú határozatnak a fellebbezéssel érintett része a fellebbezésben előadott okok miatt jogszabálysértő, mert Ptk. 3:23. §-ra figyelemmel, az abban szabályozott rendelkezésekkel szemben olyan tartalmú határozatot utalt a szavazattöbbségen alapuló testületi jogkörbe, amely kizárólag az egyes tagok személyes döntési jogkörébe tartozik, és amelynek teljesítését kizárólag a vezető tisztségviselő engedélyezheti vagy tagadhatja meg, ugyanakkor az ebből eredő jogvitát sem a taggyűlés, hanem a nyilvántartó bíróság döntheti el.

[14] A 2. és 3. számú határozatot a felperes alapvetően azért támadta, mert álláspontja szerint a Ptk. és a társasági szerződés alapján a taggyűlés túlterjeszkedett a Ptk. és a társasági szerződésben biztosított hatáskörén, mert elvonta az ügyvezető Ptk.-ban szabályozott jogkörét.

[15] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a taggyűlés hatáskörébe tartozó alapvető üzleti és személyi kérdések nem korlátozódnak a társasági szerződésben és a Ptk.-ban felsorolt kizárólagos hatáskörbe utalt esetekre. A Ptk. külön is rendelkezik taggyűlési határozatot igénylő olyan kérdésekről, amely a Ptk. 3:188. § (2) bekezdésben felsoroltakon túl testületi döntést igényelnek [pl. Ptk. 3:189. § (2) bekezdés, 3:198. § (1) bekezdés]. Emellett a társaság gazdálkodását és belső jogviszonyát érintően számos egyéb – külön nem nevesített – alapvető üzleti és személyi kérdés felmerülhet, amelyet a taggyűlés a Ptk. 3:109. § (2) bekezdésben meghatározott feladatkörében többségi határozattal eldönthet. A számviteli törvény szerinti beszámoló jóváhagyásához és a nyereség felosztásához vezető határozathozatalhoz szükséges keretben a taggyűlés attól sem zárható el, hogy a döntések alapjául szolgáló adatokat független könyvvizsgáló útján áttekintse, amely lehetőséget nyújt az ügyvezető tevékenységének ellenőrzésére is. Emellett az ügyvezető a Ptk. 3:112. § (2) bekezdésében írt jogkörében eljárva a társaság törvényes képviselőjeként is

kötet a társaság gazdálkodásának áttekintése céljából harmadik személlyel megbízási szerződést. Nincs jogszabályi akadálya annak sem, hogy a tagok többségi döntéssel a Ptk. 3:109. § (2) bekezdésében írt hatáskörükben taggyűlési határozat formájában meghatározzák az ellenőrzést végző személyt. Ez utóbbi kijelölésének hiányában azonban az ügyvezető hatáskörébe tartozik annak a megbízottnak a kiválasztása, akivel a társaság törvényes képviselőjeként a társaság nevében a szerződést megkötöti.

[16] A jogi személy törvényes képviselőjét azonban a vezető tisztségviselő látja el, aki a képviselői jogát önállóan gyakorolja [Ptk. 3:29. § (1)-(2) bekezdés], és a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett képviselő képviselői jogának korlátozása és nyilatkozatának feltételhez vagy jóváhagyáshoz kötése harmadik személyekkel szemben általános esetben nem hatályos (Ptk. 3:31. §). Emellett a vezető tisztségviselő az ügyvezetést önállóan látja el, és hatáskörét a legfőbb szerv sem vonhatja el [Ptk. 3:112. § (2) bekezdés]. Mindez azt is jelenti, hogy a taggyűlés a vezető tisztségviselő törvényes képviselői feladatkörét sem vonhatja el, ezért taggyűlési határozattal sem bízhat meg harmadik személyt a társaság képviselőjének ellátására, és csak olyan tartalmú döntést hozhat, amely alapján az ügyvezetőt legfeljebb felhatalmazhatja a szerződés meghatározott személlyel történő megkötésére. Miután az ügyvezető a Ptk. 3:112. § (2) bekezdés alapján alá van vetve a taggyűlés határozatainak, adott esetben minden tőle elvárható intézkedést meg kell tennie a taggyűlés által kiválasztott személlyel történő szerződés megkötése érdekében. Ha a taggyűlés a lehetséges megbízottat nem jelöli ki, értelemszerűen az ügyvezető mint törvényes képviselő jogosult kiválasztani, hogy a társaság nevében eljárva mely személlyel köt szerződést.

[17] Az alperes taggyűlésének a 2. és 3. számú határozata ezzel szemben egy társaságon kívül álló harmadik személyt jelölt meg a könyvvizsgáló kiválasztására és – az ügyvezető hatáskörébe tartozó képviselői jogot biztosítva részére – felhatalmazta az alperes nevében a megbízási szerződés megkötésére. Az ismertetett okok miatt ezek a határozatok a Ptk. 3:112. § (2) bekezdésbe ütköznek, mert az ügyvezetőt sem a társaság tagja, sem a taggyűlés által kijelölt személy nem utasíthatja, és hatáskörét a legfőbb szerv – a törvényes képviselői jogának más személyre történő telepítésével – nem vonhatja el, azaz nem adhat felhatalmazást harmadik személy részére a társaság nevében történő szerződés megkötésére.

[18] A fentiek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezésben előadott okok miatt jogszabálysértő, ezért a keresetet részben elutasító rendelkezéseket a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján megváltoztatta, és a Ptk. 3:37. § (1) bekezdés alapján az 1. számú taggyűlési határozat fellebbezéssel érintett részeit, valamint 2. és 3. számú taggyűlési határozatokat hatályon kívül helyezte.

[19] Az elsőfokú ítélet megváltoztatása folytán – az ügygondnoki díj megállapítását nem érintve – a perköltségre vonatkozó rendelkezéseket is meg kellett változtatni. A felperes teljes egészében pernyertes lett, ezért az alperes a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján köteles részére megfizetni – a felperes által előlegezett ügygondnoki díjra is kiterjedően – az első- és másodfokú eljárással felmerült perköltséget. A másodfokú bíróság a felperes ügyvédi munkadíjából álló első- és másodfokú perköltségét a kifejtett érdemi tevékenységgel arányban 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (3) és (5) bekezdés alapján állapította meg.

[20] Az alperes pernyertességét támogató beavatkozó eljárása miatt a felperesnél a Pp. 90. § (2) bekezdés szerint számításba vehető perköltség nem merült fel, ezért a másodfokú bíróságnak erről nem kellett rendelkezni.

[21] A másodfokú bíróság a másodfokú eljárásban ellátott tevékenysége alapján az alperes ügygondnokának díját a 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 5. § (1) bekezdés és az ennek alapján alkalmazandó R. 3. § (3) és (5) bekezdés alkalmazásával állapította meg.

Budapest, 2024. január 24.

Dr. Pusztai Anita s.k.

a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit s.k.

előadó bíró

Dr. Ócsai Beatrix Márta s.k.

bíró